

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 36/2022, instat contra el Departament d'Educació.

Antecedents

1. En data 31/03/2022 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, un escrit del Sr. (...) (en endavant, la persona reclamant), pel qual formulava una reclamació per la seva disconformitat amb la resposta rebuda en relació al dret de supressió de les dades del seu expedient laboral, que havia exercit prèviament davant el Departament d'Educació.

En concret, la persona reclamant es queixava que el Departament d'Educació li havia denegat la petició supressió de la dada referent a l'adreça habitual. La persona reclamant motivava la sol·licitud de supressió en què *“d'acord a la Llei 39 i Llei 40 de procediment administratiu totes les comunicacions hauran d'ésser en format electrònic”*, i afegia que *“en cas d'estimar la seva petició, es comuniqués la mateixa a cadascun dels destinataris als quals s'hagués comunicat per part del Departament d'Educació”*.

La persona reclamant aportava la sol·licitud de supressió presentada al Departament d'Educació en data 18/03/2022 i la resolució de 25/03/2022 per la qual el Departament denegava la petició perquè el tractament d'aquesta dada era necessari per complir amb una obligació legal.

2. En data 13/04/2022, es va donar trasllat de la reclamació al Departament d'Educació per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

3. En data 04/05/2022, el Departament d'Educació va remetre a l'Autoritat el seu escrit d'al·legacions en el qual exposava, en síntesi, el següent:

- Que el Departament d'Educació entén que no hi concorren cap de les circumstàncies recollides a l'article 17 del Reglament (UE) núm. 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46 / CE (en endavant, RGPD) per estimar la supressió de la dada referent a l'adreça habitual.
- Que la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (en endavant, LPAC), preveu l'obligació de l'Administració de relacionar-se amb els seus empleats, però això no impedeix que es continuï disposant de la seva adreça habitual, atès que aquesta dada pot ser necessària per a diferents finalitats relacionades amb la gestió de la relació laboral.

En primer lloc, l'exercici d'alguns dels drets de les persones empleades requereix el coneixement d'aquesta dada com ara, els permisos de trasllat de domicili, d'hospitalització o mort d'un familiar, en què els dies de permís varien en funció de si el fet es dona en el mateix municipi de residència o en un altre, per exemple.

En segon lloc, pel fet que les persones empleades també son susceptibles de rebre notificacions en paper per a les quals calgui conèixer aquesta direcció postal. Un exemple clar són les notificacions provinents de jutjats i tribunals quan adrecen documents al Departament que s'han de traslladar i notificar en paper al destinatari.

- Que *“cal recordar el que diu l'article 40 de la Llei 39 quant a les notificacions i la jurisprudència ha vingut a remarcar, l'exigència de la diligència que li és exigible a les administracions per procurar l'èxit en la comunicació de la notificació per la suma rellevància per a l'exercici dels drets i la defensa dels interessos que es vulguin fer valer davant una determinada actuació administrativa.”*
- Que *“la situació de jubilació representa la fi de la relació funcional o laboral, i per tant, de l'obligació de rebre les notificacions i comunicacions electrònicament i fins i tot del mitjà emprat (eValisa)”. I afegeix que “Encara que el canal electrònic sigui el mitjà de relació amb l'Administració escollit per l'interessat pot haver-hi algun tràmit residual i relatiu a la seva anterior relació professional amb el Departament que requereixi conèixer aquesta adreça per poder adreçar-lo a la persona interessada, ni que sigui per a la primera vegada tal com també preveu la Llei 39/2015 (40.4), tenint en compte a més, que tampoc el reclamant ha assenyalat una adreça de correu electrònic personal alternativa que pugui servir a l'efecte de notificar-li determinats actes”.*
- Que l'article 17.3.b) preveu que els apartats 1 i 2 no s'aplicaran quan el tractament sigui necessari per al compliment d'una obligació legal o per al compliment d'una missió en interès públic o l'exercici de poders públics conferits al responsable.
- Que la dada de l'adreça postal, forma part de l'expedient de personal al servei de les administracions públiques i que li és d'aplicació la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents de Catalunya que estableix que cap document públic no pot ésser eliminat si no se segueixen la normativa i el procediment establerts per via reglamentària.
- Que la taula d'avaluació i accés documental que s'aplica als expedients de personal amb codi 80 (sèrie documental *“Expedients de personal al servei de l'administració pública”*), reuneix els documents que incorporen els actes referents a la vida administrativa del personal al servei de les Administracions públiques. Aquests documents restaran sempre com a prova de la carrera administrativa del treballador, definint l'accés i l'exercici dels drets i deures i les situacions administratives fins al seu cessament.
- Que *“Si bé és cert que no és del tot equiparable parlar d'eliminar documentació d'acord amb la llei esmentada i les seves taules d'avaluació i accés documental que eliminar algunes dades concretes, en aquest cas, pel fet que la dada es considera necessària dins els expedients de personal que es troben en fase activa, cal pensar que en aplicació de l'esmentada llei tampoc escau la seva eliminació.”*
- Que també es pot considerar que la persona reclamant ha exercit el dret d'oposició.
- Que d'acord amb la disposició addicional 12a de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGD) i els articles 6, 18 i 21 *“els tractaments dels registres de personal del sector públic, com és el cas, s'entenen – lícitament - realitzats en l'exercici dels poders públics*

conferits als seus responsables (Departament d'Educació-(...)), ja que l'esmentat tractament és necessari per al compliment d'una tasca efectuada en interès públic.”

- *Que el punt 3 de la disposició addicional 12 de l'LOPDGDD “preveu que les dades que s'hagin pogut limitar en virtut de l'article 18.2 de l'RGPD podran ser objecte de tractament quan sigui necessari per al desenvolupament dels procediments de personal, per considerar-lo una raó d'interès públic important.”*
- *Que “l'interessat té dret a oposar-se, però el responsable del tractament podrà deixar de tractar les dades personals (entre elles l'adreça), llevat que acrediti motius legítims per efectuar el tractament d'aquestes dades i que prevalguin aquests motius respecte dels interessos, els drets i les llibertats de l'interessat”, i precisa “que l'interessat tampoc no ha manifestat motius relacionats amb la seva situació particular tret de dir que les relacions han de ser electròniques” d'acord amb l'LPAC.*
- *Que “el sol·licitant és funcionari de carrera, del cos d'inspectors, autoritat pública i en servei actiu. El Departament entén que d'acord amb el que s'ha esmentat, l'adreça personal no s'hauria de suprimir, i el fet que les comunicacions es facin al funcionari sol·licitant de forma electrònica d'acord amb la legislació actual (Llei 39/2015), no treuen que es mantingui l'adreça postal, precisament perquè són dades de tractament necessari per al desenvolupament d'alguns procediments de personal i en benefici dels drets del mateix interessat.”*
- *Que en la ponderació que marca l'article 21.1 de l'RGPD “el Departament entén que en mantenir la dada de l'adreça postal dels empleats públics prevalen més beneficis que perjudicis: tant per raó de l'interès públic que es defensa (l'eventual notificació i comunicació de determinats procediments de personal) com per reforçar la garantia dels mateixos drets de l'interessat que en cas de suprimir-la es podrien veure afectats”, i “Que el Departament disposi d'aquesta dada dona més garanties al reclamant ja que permet remetre en cas de necessitat o, fins i tot, de fallida tècnica del sistema electrònic, notificacions a una adreça postal, a més de l'electrònica i corporativa”, essent aquest el motiu de la denegació de la supressió de la dada personal a la persona reclamant.*

El Departament d'Educació aportava també la resposta de data 25/03/2022 a la petició del dret de supressió i el justificant de lliurament de la dita resposta per l'e-Valisa.

Cal fer palès que el present procediment de tutela de drets es refereix únicament a la reclamació de desatenció del dret de supressió formulada per la persona reclamant davant aquesta Autoritat en data 31/03/2022, i no al dret d'oposició al que es refereix el Departament en el seu escrit de resposta, atès que el dret d'oposició no forma part de la reclamació formulada per la persona aquí reclamant.

Fonaments de Dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. L'article 17 de l'RGPD regula el dret de supressió en els següents termes:

- “1. El interesado tendrá derecho a obtener sin dilación indebida del responsable del tratamiento la supresión de los datos personales que le conciernan, el cual estará obligado a suprimir sin dilación indebida los datos personales cuando concorra alguna de las circunstancias siguientes:*
- a) los datos personales ya no sean necesarios en relación con los fines para los que fueron recogidos o tratados de otro modo;*
 - b) el interesado retire el consentimiento en que se basa el tratamiento de conformidad con el artículo 6, apartado 1, letra a), o el artículo 9, apartado 2, letra a), y este no se base en otro fundamento jurídico;*
 - c) el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 1, y no prevalezcan otros motivos legítimos para el tratamiento, o el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 2;*
 - d) los datos personales hayan sido tratados ilícitamente;*
 - e) los datos personales deban suprimirse para el cumplimiento de una obligación legal establecida en el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento;*
 - f) los datos personales se hayan obtenido en relación con la oferta de servicios de la sociedad de la información mencionados en el artículo 8, apartado 1.*
- 3. Los apartados 1 y 2 no se aplicarán cuando el tratamiento sea necesario:*
- a) para ejercer el derecho a la libertad de expresión e información;*
 - b) para el cumplimiento de una obligación legal que requiera el tratamiento de datos impuesta por el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento, o para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable;*
 - c) por razones de interés público en el ámbito de la salud pública de conformidad con el artículo 9, apartado 2, letras h) e i), y apartado 3;*
 - d) con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos, de conformidad con el artículo 89, apartado 1, en la medida en que el derecho indicado en el apartado 1 pudiera hacer imposible u obstaculizar gravemente el logro de los objetivos de dicho tratamiento, o*
 - e) para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones.*

Per la seva banda, l'article 15 de l'LOPDGDD determina el següent, també en relació amb el dret de supressió:

- “1. El derecho de supresión se ejercerá de acuerdo con lo establecido en el artículo 17 del Reglamento (UE) 2016/679.*
- 2. Cuando la supresión derive del ejercicio del derecho de oposición con arreglo al artículo 21.2 del Reglamento (UE) 2016/679, el responsable podrá conservar los datos identificativos del afectado necesarios con el fin de impedir tratamientos futuros para fines de mercadotecnia directa.”.*

En relació als drets contemplats als articles 15 a 22 de l'RGPD, els apartats 3 a 5 de l'article 12 de l'RGPD, estableixen el següent:

- “3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de la*

solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando el interesado presente la solicitud por medios electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo.

4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.

5. La información facilitada en virtud de los artículos 13 y 14 así como toda comunicación y cualquier actuación realizada en virtud de los artículos 15 a 22 y 34 serán a título gratuito. Cuando las solicitudes sean manifiestamente infundadas o excesivas, especialmente debido a su carácter repetitivo, el responsable podrá:

a) cobrar un canon razonable en función de los costes administrativos afrontados para facilitar la información o la comunicación o realizar la actuación solicitada, o

b) negarse a actuar respecto de la solicitud.

El responsable del tratamiento soportará la carga de demostrar el carácter manifiestamente infundado o excesivo de la solicitud.

(...)"

En relació amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, referent a la tutela dels drets previstos per la normativa sobre protecció de dades personals, disposa el següent:

"1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades."

3. Exosat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar si el Departament d'Educació va resoldre i notificar, dins el termini previst per la normativa aplicable, el dret de supressió exercit per la persona reclamant, ja que precisament el motiu de la seva queixa que inicià el present procediment de tutela de drets, era el fet de no haver obtingut resposta dins del termini previst a l'efecte.

Consta acreditat que en data 18/03/2022 va tenir entrada al Departament d'Educació, un escrit de la persona reclamant mitjançant el qual exercia el dret de supressió respecte de la dada referent a l'adreça habitual.

Així mateix, també consta acreditat que el Departament d'Educació va respondre la sol·licitud de supressió exercida per la persona reclamant mitjançant un escrit de data 25/03/2022. Per tant, el Departament d'Educació va respondre formalment a la persona sol·licitant de la supressió, dins del termini d'un mes previst a la normativa (article 12.3 de

l'RGPD i article 21 de la LPAC). Això sens perjudici del que es dirà a continuació quant al fons de la reclamació.

4. Exposat el marc normatiu aplicable, escau analitzar si d'acord amb els preceptes transcrits al fonament de dret 2n, procedeix en aquest cas la supressió de les dades en els termes que sol·licità la persona reclamant.

Amb caràcter previ cal fer una puntualització respecte la manifestació efectuada pel Departament d'Educació en el seu escrit d'al·legacions consistent en què es podria considerar que la persona reclamant també estava exercint el seu dret d'oposició.

A aquest respecte, de conformitat amb la sol·licitud que va adreçar la persona reclamant al Departament d'Educació en data 18/03/2022 es constata que la voluntat inequívoca de la persona reclamant era únicament exercir el seu dret de supressió respecte de la dada relativa al domicili habitual, la qual cosa queda reforçada pel fet que la persona reclamant demana expressament que es comuniqui la supressió de cadascun dels eventuals destinataris als quals s'hagués comunicat prèviament aquella dada. És a dir, la voluntat de la persona reclamant no és que el Departament deixi de tractar la dada referent a la seva adreça habitual per a alguna finalitat concreta, sinó que s'elimini dels seus sistemes d'informació.

És per això que els fets que aquí s'analitzen se circumscriuen únicament al dret de supressió.

Assentat l'anterior, cal tenir en compte que el dret de supressió regulat a l'article 17 de l'RGPD és un dret personalíssim i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades personals. No obstant això, aquest dret condiona el seu exercici a la concurrència d'un dels supòsits previstos al seu apartat 1r, i sempre que no es doni alguna de les excepcions assenyalades a l'apartat 3r d'aquest mateix article.

La persona reclamant no concretava quin dels supòsits específics previstos a l'article 17.1 de l'RGPD justificava la seva sol·licitud de supressió (en la seva sol·licitud transcrivia tot l'article 17.1 de l'RGPD).

En aquest sentit, la persona reclamant demanava la supressió de la dada referent a l'adreça habitual, perquè considerava que les relacions entre la Administració pública i els empleats públics, com és el seu cas, s'han de realitzar per mitjans electrònics. A aquest respecte, l'article 14.2.e) de la LPAC preveu que estan obligats a relacionar-se a través de mitjans electrònics amb les administracions públiques per efectuar qualsevol tràmit d'un procediment administratiu *"Els empleats de les administracions públiques per als tràmits i actuacions que efectuïn amb elles per raó de la seva condició d'empleat públic, tal com determini reglamentàriament cada Administració."*

Així doncs, sembla inferir-se que, per exercir el dret de supressió, la persona reclamant invocava la circumstància prevista a l'article 17.1.a) de l'RGPD. És a dir, que considerava que l'adreça habitual ja no era necessària en relació amb les finalitats per a les quals va ser recollida o tractada. I això pel fet que en estar obligat a relacionar-se amb l'Administració a través de mitjans electrònics, l'adreça habitual deixava de ser necessària pel manteniment del vincle amb el Departament d'Educació.

El Departament d'Educació justificava la seva negativa a suprimir aquesta dada de la persona reclamant, d'una banda, en què la dita dada és necessària per raó de la relació laboral amb la persona aquí reclamant, com per exemple, per a gestionar permisos de trasllat de residència, mort o accident de familiars; així com que aquesta dada també podria ser necessària fins després d'haver acabat el vincle laboral, com ara, en la situació de jubilació.

I d'altra banda, el Departament manifestava que en base a l'article 17.3.b) de l'RGPD és necessari el tractament de la dita dada per complir una obligació legal. A aquest respecte, al·legava que, és d'aplicació l'article 9 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents, el qual estableix que *"Un cop concloses les fases activa i semiactiva, s'ha d'aplicar a tots els documents públics la normativa d'avaluació, sobre la base de la qual se'n determina la conservació, per raó del valor cultural, informatiu o jurídic, o bé l'eliminació. Cap document públic no pot ésser eliminat si no se segueixen la normativa i el procediment establerts per via reglamentària."*

A aquest respecte, el Departament precisava que *"Si bé és cert que no és del tot equiparable parlar d'eliminar documentació d'acord amb la llei esmentada i les seves taules d'avaluació i accés documental que eliminar algunes dades concretes, en aquest cas, pel fet que la dada es considera necessària dins els expedients de personal que es troben en fase activa, cal pensar que en aplicació de l'esmentada llei tampoc escau la seva eliminació."*

L'article 10.1 del Decret 13/2008, de 22 de gener, sobre accés, avaluació i tria de documents disposa que *"Les taules d'avaluació i accés documental s'apliquen a la documentació pública i determinen, per a cada sèrie documental, el termini de conservació i els criteris sobre l'aplicació de la normativa que regeix l'accés als documents"*. Al respecte, el Departament d'Educació sostenia que la sèrie documental *"Expedients de personal al servei de l'administració pública"* (codi 080), és la que correspon aplicar pel que fa a la conservació de documentació relativa als empleats públics del Departament. A aquesta taula, es preveu que el període de conservació de la informació allà continguda és permanent.

Per tant, en la mesura que la dada referent a l'adreça habitual estaria inclosa dins l'expedient de personal, serien aplicables els supòsits previstos en les lletres a) (obligació legal) i d) (finalitats amb arxiu en interès públic) de l'article 17.3, que justificarien la denegació del dret de supressió.

A més, en el present cas és evident que hi ha un vincle entre la persona reclamant i l'Administració consistent en una relació estatutària, ja que la persona reclamant és una persona funcionària que presta serveis en el Departament.

És evident que el vincle que uneix al Departament amb la persona reclamant, no es pot portar a terme adequadament si l'Administració no disposa de la dada referent a l'adreça habitual, atès que és una dada necessària per a la gestió dels recursos humans, com ara per determinats permisos previstos per la normativa de funció pública en què l'adreça és una dada rellevant (permís de trasllat, etc.) o per practicar notificacions a aquella adreça en supòsits concrets, tal com invocava el Departament d'Educació en el seu escrit d'al·legacions.

Així doncs, no es considera procedent la supressió de la dada referent al domicili habitual per considerar que el seu tractament és necessari per al compliment d'una obligació legal

aplicable al responsable del tractament d'acord amb la normativa de funció pública i per practicar determinades notificacions en aquell domicili, de manera que és aplicable el supòsit descrit en l'article 17.3.b) de l'RGPD que estableix que no escau la supressió quan el tractament és necessari per complir una obligació legal que requereix el tractament de dades imposada pel dret de la Unió o dels estats membres al qual està subjecte el responsable del tractament, o per complir una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics conferits al responsable.

Per tot això, resolc:

1. Desestimar la reclamació de tutela formulada pel Sr. (...) contra el Departament d'Educació.
2. Notificar aquesta resolució al Departament d'Educació i a la persona reclamant.
3. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de l'LPAC o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,